

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.	— fl.
Fél évre	4 kor.	— fl.
Negyed évre	2 kor.	— fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlköztásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

V. évfolyam.

Szászsebes, 1901. Aprilis 23.

30. szám.

Erdőtörvényünk egyik hibájáról.

(Folytatás.)

A lapunk mult számában fenti felírás alatt közölt s a „Magyar Erdész” című folyóirathól átvett cikkhez némi részben mi is hozzájárulni óhajtunk. mint azt már ott a bevezetésben jeleztük. Cikkíró úr ugyanis akkor, midőn az 1879 évi XXXI. törvényezikk 37 §-áról elmélkedik, arra a következtetésre jut, hogy sérelmes az illető szakasznak az a része, mely megköveteli a kötött birtokoknál a szakvizsgázott személyzet alkalmazását, már pedig ennek jövedelmezősége nem mindig bírja meg az ez által felmerülő költségeket s így szükségét látja a kérdéses törvényszakasznak olyan irányban való megváltoztatását, hogy az ilyen kötött birtokok csak bizonyos számú vizsgázott erdőőrnek a tartására legyenek kötelezhetők, ellenben engedjék meg, hogy alkalmazhatók, illetve feleskethetők és fegyverviselési engedélylyel elláthatók legyenek vizsgát nem tett, de feddhetlen előéletű 24 éves egyének.

Nem tagadjuk, hogy a felállított kívánság teljesen jogos és méltányos, mert csakugyan az erdők általánosan ismert csekély jövedelmezőségénél nagyobb személyzet tartása olyan javadalmazás mellett, mely csak a legszerényebb megélhetést is biztosítja, nem mindenütt lehetséges, nekünk azonban a magunk szempont-

jából tekintve az erdőtörvénynek az erdészeti altiszteket érintő intézkedéseit még egyéb s mondhatjuk igen fontos és életbevágó kifogásaink vannak, melyek csakugyan megszívlelésre méltók és az erdőtörvénynek esetleges revíziója alkalmával figyelembe veendők lennének.

A mi első és talán legfőbb kifogásunk az erdőtörvény ellen az, mit eddig kifogásolni senkinek sem jutott eszébe s az nem egyéb, mint hogy a törvény intézkedik ugyan az iránt, hogy az erdőaltiszt minő minősítvényt köteles magának megszerezni, de ázután arról, hogy ennek ellenében minő jövő van részére biztosítva s illetve milyen az a jadalmazás, a melyre számíthat, sehol semmi említés nem tétetik. Az erdőtörvény megmondja ugyan, hogy melyik erdőbirtoknál köteles a tulajdonos megfelelő minősítéssel és képzettséggel bíró erdőört alkalmazni, de hogy ennek milyen minimális fizetést legyen köteles adni, arról az egyész törvényben egy szó nem sok, de még csak annyi sincs.

Innen van ázután az a gyakran észlelhető furcsaság, hogy némely birtokos erdészeti altisztjének kevesebb javadalmazást ad, mint a kocsisának, béresének vagy éppen sertépásztorának, no de azért megengedi neki, hogy „erdész”, „erdőfelügyelő” vagy „erdőmester” címet is felvehessen, mintegy ellensúlyozni akarván az ilyen szép czimekkel a csekély javadalmazást. Mintha bizon az üres czimekből

— legyenek azok bármily fényesek és hangzatosak — jóllakni lehetne, vagy azokból az éhező gyermekeknek egy-egy karéjt leszelhetnénk.

Szükségesnek tartjuk tehát első sorban nem csak annak a szabályozást és törvényben való félremagyarázhatlan körülírását, hogy ki és hány szakvizsgázott erdészeti altisztet köteles erdőbirtokainál alkalmazni hanem kimondandónak tartjuk azt is, hogy ezek az állások milyen legalacsonyabb évi javadalmazással rendszerezendők, figyelembe véve ennél legfőképp azt, hogy ez a minimális javadalmazás egy normális számú (5 tagból álló) családnak szerény megélhetésre teljes biztosítékot nyújtson.

Ezekből kifolyólag az olyan erdőbirtokok, melyek az ilyen javadalmazást meg nem bírják, már magában a törvényben felmentendők lennének a törvényszerű minősítéssel bíró altisztek alkalmazásának kötelezettsége alól. mert nagyon veszedelmesnek tartjuk a túl sok erdészeti altiszti állás szervezését addig, míg ezek az állások a rájuk pályázóknak megfelelő megélhetést nem nyújtanak. Veszedelmes ez annyival inkább, hogy ifjuságunk ama része, a mely magában hivatottságot érez az erdészeti pályára, nem tud majd a kilátásban lévő sok állás csábjának ellentállani s a kiábrándulásban majd csak akkor lesz része, midőn már az erre a pályára előírt tanulmányokat elvégezve, évek sorám át és számlálhatatlan, e mellett pedig költséges kísérlet után

sem fog olyan állomást nyerhetni, mely neki a megélhetést biztosítaná. Látjuk különben ennek szomorú példáit ma is elég gyakran az erdőőri szakiskolát végzett ama derék ifjaink nagy tömegénél, kik képzettségük dacára sem tudnak megfelelő álláshoz jutni s így vagy szülők nyakán tovább élősködni, vagy pedig maguknak mác pályát választani kénytelenek.

Törvénybe kellene továbbá iktatni a rendszeresített és minősítéshez kötött állomások betöltésénél a pályázati kényszert, vagyis elrendelni azt, hogy minden ilyen megüresedett állomás csak nyilvános pályázat útján legyen betölthető, nem pedig úgy, mint a hogy az most történik, egyszerűen sógor vagy koma ajánlására. A pályázatok közzétételénél szigorú gond legyen fordítva arra, hogy azok olyan helyeken tétessenek közzé, hol még idejekorán láthatnak napvilágot, kivált pedig olyan lapokban vagy folyóiratokban, melyek sűrűn megfordulnak az erdészeti altiszti pályát életcélul választottak kezén.

Az állomások betöltése fölött való felügyelet bizassék az illetékes erdőfelügyelőségre, vagy pedig a közigazgatási hatóságra s a helytelen eljárás ellen legyen megadva ezeknek a tiltakozás joga.

Ezek lennének a kívánalmak az erdészeti altiszti állások rendszeresítésére és az azokat betöltők megélhetési viszonyainak rendezésére nézve.

Ez azonban még korán sem elég és ezen

Ingyen munkások.

(A Budapesti Hírlap után.)

A földmívelési minster védelmébe vette azokat boldogan csicsergő, bűbajos teremtéseket, a melyek énekükkel örömet s vigaszt hoznak a természet ölére, s jólétet és megelégedést árasztanak azokra, a kik őket megbecsülik. A madársereg kenyérkeresőtársul szegődik a gazda oldala mellé, megtisztítja hemzsegő ellenségétől a vetést s megmenti a fereg elől a fa gyümölcsét.

Egy kedves tilalom hangzik át most az országon, s arra int, hogy ne bántsuk a szegény földmíves ingyen munkásait, ne pusztítsuk a madarakat.

Olyan, mintha a madárnak régi idillikus élete, egykori paradicsoma térne vissza: az a békés, gond-

talan kor, melynek népe ábrándos lelkivilágával az istenség különös kegyelmi ajándékának tekintette az áldást és szerencsét árasztó madársereget; néhány kiválasztottat hiteregíbe is beleszótt s magával a hatalmas istenséggel hozta őket összeköttetésbe, hogy ekként isteni félelmet ébreszsen fiai szívében, hasznos madarainak pedig jólétet is biztosságot teremtsen.

Igy keletkezett a tavaszt hirdető fecskemadár csodálatos mondanaköre. A fecske néphit szerint az Isten madara, szerencsét hoz arra a házra, a hol az eresz alatt fészket rak. Leég a ház, ha leverik a fecskefészket, meghal a gyerek, ha a kis fecskét bántják. Méltán fenyegetnek bennünket őseink a fecske bántalmazásáért. mert valóban bűn lenne, ha leghasznosabb rovarirtó madarunkat üldöznők.

A régi kor ideális embere a fecskén kívül észreveszi a többi kis énekes áldásos működését is s hogy már gyermekével is megkedveltesse őket, regéket mond neki az éneklő madárról: Mikor a teremő a madár tollas ruhját színezte, az apró dalosok egyen-

a téren tovább kell haladnunk, ha csak nem akarunk fél munkát végezni. Nem elég az ugyanis, hogy valakinek csak a napról-napra való megélhetéséről, tehát a mindennapi kenyéréről gondoskodjunk, hanem minden egyes embernek arra is kell gondolnia, hogy jöhet és valószínűlg jönni is fog olyan időpont az életében, mikor majd a hosszú fárasztó munkálkodásban kifárad test és lélek s pihenőre vágyik, de azért a táplálékát ugyancsak úgy megkívánja mint ifjabb korában és még inkább kell figyelemmel lenni arra, hogy esetleg özvegyet, magukkal tehetetlen árvákat hogy maga után, kiknek jövőjéről szinte még életében gondoskodnia kell.

(folytatása következik.)

A mezőgazdaság hasznos madarai.

(Folytatás és vége)

Fülemile. (Kis, erdei, magyar, ligeti, nagy, barna fülemile.) A legszebben éneklő madarat mindenki ismeri és talán senki sem bántja. De nemcsak gyönyörű dalával érdemli ki védelmünket, hanem a bokrok körül élősködő hernyók, férgek és rovarok nagy pusztításával is.

Halálmadár vagy kuvik (halálbagoly, kanabucs, törpe kuvik.) Jól ismert bagolyféle, a melynek megjelenésétől igen félnek az együgyű emberek, mert azt hiszik, hogy halált hoz arra a házra, a melyre leszállott és éles hangját megszólaltatta. A gazdaságra nézve oly hasznos madár, mint társai, a bagolyfélék.

Harkály (fekete, nagy harkály.) Nem annyira a mezőgazdának, mint az erdőtulajdonosoknak hoz hasznót. Általánosan ismert érdekes madár, a mely a fákon villámgyors kuszással keresi a rovarokat, azok bábjaikat és petéit. A fák kérge alól szedi ki e káros állatokat s erős csőrével kopogtatva fáradozik tápláléka után. Kopácsolása messze elhallatszik az erdőben, de nagyon nehéz felismerni, mert vagy fakéreg, vagy levélszinü tollai megvédik az üldöző szemektől, gyors kuszásával pedig egy pillanat alatt eltűnik a lombok közt. A harkályfélékhez tartozik.

Kakuk. (kukuk, kukukmadár, kuvik.) Jól ismert költöző madár, melynek visszatérte a tavaszt jelenti. Az a babona fűződik hozzá, hogy megjósolja a kérdező hátralevő éveit. Az erdőre és gyümölcsfákra káros rovarokat igen pusztítja, azért nagyon hasznos madár. Tojásait más madarak fészkebe tojja, a kikelt és erősebb kakukfiak azután annyi hernyót, rovarot követelnek mostoha anyjuktól, hogy ez alig győzi a falánk, de épp ez által ránk nézve hasznos madarat eléggé táplálni. Kedvencz csemegéje a szőrös és igen kártékony bucsujáró hernyó.

Kenderike (zseze, kendericze, kendelicze.) Verébalkatu barnásszinü kóborló madár, a kifejllett himnek feje és torka élénk pirosszinü, a mely ősszel sárgává változik át. Mindenütt közönséges, szépen énekel és a nála kellemesebben éneklő madarak dalát könnyen eltanulja. Főleg kendermaggal él, (nevét is innen kapta) de bőségesen pusztítja a káros rovarokat is.

Királyka. A legkisebb madár hazánkban, közönségesen inkább ökörszemnek hívják. A fenyvesekben vagy bokrokban lakó kóborló énekes; halk és természetnek megfelelő gyenge hangon énekel. Szintén rovarrevő és ezáltal a hasznos madarak közé tartozik.

Lile. A víz partján élő, kiválóan röplő apró gázló, a szalonkához hasonlít. Eledele a víz körül található férgekből, rovarokból és csigafélékből áll.

ként jelentek meg előtte, csupán a tengelic maradt el s csak akkor érkezett meg, midőn már a többi mind megkapta színét. Ekkor a teremő összegyűjté a maradék színeket s ezekkel mázolta be a tegelicit. Így lett a tengelic a legtarkább a madarak között.

Egy kis fülemile a halálra keresett Istenembert el akarta rejteni s az üldöző hadat bus dalával maga után csalogatta . . . A kis csalogányt jóságáért azzal jutalmazta meg az Üdvözítő, hogy az ő dala legyen a legszebb és hogy még éjjel is tudjon énekelni; ezért van, hogy a fülemile nap-estig és éjszaka szüntelenül énekel s hogy gyakran, ha alszik, még álmában is dalol. A pacsirta a nap gyermeke. Szárnyas dalnoka a szabad természetnek, aki fölemelkedik a virágos rét öléből, a ringó kalásztenger hullámai közül s dalolva tör az ég felé, dalba önti imáját, szerelmét; dalban hoz hirt a közlgő tavaszról s dalában szebb jövőt ígér. Mikor a szegény Jézust halálra keresték a Gecsemányé-kertben: a nagy ártatlanság láttára megindult a kis cinege szivecskéje s mindenáron meg

akarta menteni Krisztust. Egyre is csipogott az üldözők előtt:

— Nincs erre, nincs erre, nincs erre!

Még az árulkodó Judás is csak hosszas bóklászás után vette észre e miatt, hogy merre van a Mester. Haragjában le akarta ütni az áruló a kis madárkát s lábáról lerántott papucsát dobta utána. A papucs nem tett kárt a jószívű cinegének, de dobás közben csoda módon olyan kicsinyé lett Judás cipője, hogy a madárka elkapta csőrével s alig tudta fölhuzni a lábacsakájára. Ettől fogva egyre dicsekszik a kis cinege, hogy van a lábán: kis cipő, kis cipő, kis cipő.

A nép fiai szerint az Üdvözítő sem feledkezett meg a madárkáról s jóságát azzal jutalmazta meg, hogy ő legyen az ég madarai között a legfürgébb.

A vörösbegy a nép kiválasztott madara. A legenda szerint azért vörös a melle, mivel a keresztre feszített Megváltó vérének omlását akarta megszüntetni s bevérezte magát. Szent madár s a ki a fészket meg-
rabolja, annak a villám szétzuzza kezét.

Több faja van, a melyek kivétel nélkül hasznos madarak, mint pl. az aranylile, bagolylile, kis lile stb.

Nádi rigó (nádi poszáta) és nádi veréb (mocsári poszáta.) A nádasok és mocsaras rétek körül élő verébforma éneklő madarak, a melyek egyedül rovarokkal táplálkozván, hasznosaknak tekintendők.

Pacsirta (mezei, erdei pacsirta szántóka, csücsörgő.) A szántó-vető munkájának kedves fűszerezője a repülve éneklő kis lantos, a mely kora tavasztól késő őszig hallatja dalát a mezőkön. Általánosan ismert kis szürke madár, — rovarokkal táplálkozik.

Pinty (erdei, árva, siró, szemeti pinty, borpintyóke, pintyóke, csicsimémadár, — fenyő, hegyi, téli pinty.) Mindenütt előforduló, általánosan ismert énekes; több faja van a melyek mind hasznos madarak. Jobbára ugyan magvakkal táplálkoznak, de a rovarokat is pusztítják, kivált költés idején, a mikor még kevés a mag s éhes kicsinyeiknek a hernyók és rovarfélék közt kell eledelt keresniök.

Rigó (kövi, sziklarigó, köröstyös veréb, énekes, nyári, hurok, tekerményes, fekete, lépszőke, kendermagos, örvös rigó.) Mindenki által ismert kitűnő éneklő madarak, a melyek erdőkben és bokros ligetekben élnek s rovarokkal, férgekkel vagy kisebb csigákkal táplálkoznak.

Sármány (nádi veréb, nádi, kerti, citromsármány, aranyáruló, sarmantyu; bajuszos, ostoba, kövi sármány.) Mindenütt ismeretes, sárgaszínű énekes, a mely kivált erdő, vagy bokros helyeken szeret tartózkodni és összes rokonaival együtt rovarpusztító, hasznos madár.

Sordély (böles sármány, kölesmadár, csicsiri, (surdély, surgyé, csordé). A sármányfélékhez tartozik, de azoknál valamivel nagyobb, fákon élő madár s rokoniához hasonlóan rovarpusztítással lesz hasznossá.

Szalakota (kék szalakota, szaricsóka, kék csóka, zöld kányu, vasvarju, kalangyavarju). Varju-alkatu vándormadár, a hazai tudományos ismertetések inkább

kárics, vagy csacsogó kárics név alatt emlegetik. Az erdők körül elég gyakori, feje és melle kékbe játszó zöldes színű, háta barna, farka világoskék. Szintén sok hasznót hoz a mezőgazdának, mert egerekkel, békákkal és igen sok rovarral táplálkozik.

Tengelicz (stiglinez, töklincz, tiglinez). Legismertebb madaraink közé tartozik, nagyon sok helyen kalitkában is tartják. Főleg magvakkal táplálkozik, de a káros rovarok közt is keres eledelt.

Veresbegy (vörös begyü fülemile). Általánosan ismert, szépen éneklő kis madár, a mely a torkán levő vöröses folttól kapta nevét. Az erdős-bokros helyek és gyümölcsösök hernyóit és férgeit pusztítja.

Főleg ezeket a madarakat találta a földművelésügyi miniszter által összehívott bizottság olyanoknak, a melyeket a mezőgazda feltétlenül barátai közé számíthat, a melyek nem kis részben járulnak hozzá ahhoz, hogy fáradságos munkájának eredménye is legyen. Védjük és oltalmazzuk e kis szövetségeseinket, mert nélkülük nem teremne meg a gyümölcs, nem rengne aranykalász a rónán; a mint azt számos példa bizonyítja, hogy ott, a hol a hasznos madarakat főtűnően megritkították, a rovarok valóságos országos csapás számba menő károkat okoztak, sőt éh-inségnek is lettek előidézői

Közigazgatási bírósági döntvények és elvi jelentőségű határozatok.

Egymagában véve az a körülmény, hogy az erdőőr vadászatra alkalmas löfegyverrel idegen vadászterületen átvezető uton vadászati jegy nélkül járt, a vadászati kihágás tényét meg nem állapítja.

7746/1899 P. sz. Határozat. A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad és panaszost az 1883 XXIII.

Az ökörszem királyválasztáskor azzal kérkedett a többi madár előtt, hogy még a sasnál is gyorsabban és magasabbra tud repülni. A madarak állták a fogadást, s a jelöltek megkezdték a versenyt: Csodácsolójára, az ökörszem lett a győztes! A kis furfangos ugyanis a hatalmasan szárnyaló sas hátára ült, s a mikor észrevette, hogy a magasra törő sast ereje elhagyja, hátáról fölemelkedett, s hangos, dicsekvő énekszóval még a sasnál is magasabbra repült!

A mi pedig a madarak hasznosságát illeti, a tengelic leginkább a káros rovarok közt keresi eledelét, a fülemile a bokrok körül élősködő hernyót, férget és rovar pusztítja; a pacsirta tavasztól késő őszig mindig a rovar irtja; a cinege, a vörösbegy és a kis ökörszem az erdős-bokros helyek rejtekét és a gyümölcsösöket tartja szemmel s éberesen őrködik, hogy nincs-e a közelben pillangó, hernyó vagy valamiféle rovar?

Kedves kis ingyen munkás az erdő ezüst csengetyűje, a pinyóke, a lomberdők valódi ékessége, a

kiknek kedves ting-ting hangját oly szívesen hallgatjuk, kivált tavaszkor, a mikor a kis dalos minden lombot dallal üdvözl. az emberi kegyetlenég legkirívóbb példája, a mikor némely madárkedvelő a szégyén pintyökét nemcsak szabadságától fosztja meg, hanem elrabolja tőle szemvilágát, azt, a mi legfőbb kincse a madárnak: a ragyogó kék eget és az aranyos napsugarat. A megvakított madár azután a világosság után való sovárgásában sokat hallatja énekét és dala fájdalmasabb, mint a mikor még eget és napot látott.

A mezőgazdaságnak hasznos madara erdeink fuvola-hangu énekes művésze, a rigó is. A néhány szem összelopogatott szőlőt, kicsipegetett körtét bőven rekompenzálja az a pusztítás, a mit dallal ébresztett, dallal altatott fiókái kedvéért rovarban, féregben és csigában már kora tavasszal elkövet. Szóval, nem fekete a lelke a rigónak, épp úgy, a mint nem pipa-szellem a fák megfizethetetlen érvágó dajkája, a harkály, a mely a fán villámgyors kuszással keresi a rovar s kiszedi a bábót a petével egyetemben.

törvényczikk 42. §-ának d) pontjára alapított jövedéki kihágás és a panaszos terhére rótt 30 frt. bírság terhe alól felmenti. Indokok: Egymagában az az igazolt körülmény, hogy panaszos megyei erdőőr, vadászatra alkalmas löfegyverrel, az idegen vadászterületen átvezető uton járt, a vadászás tényét meg nem állapítja, G József pedig, a kivel panaszos az uton találkozott és a ki tényleges vadász-ebekkel és vadászatra alkalmas löfegyverrel vadászni volt, egyáltalán nem is állítja, hogy panaszos vadászott vagy vadászat céljából csatlakozott hozzá. Egyéb adat és bizonyíték hiányában tehát panaszost a vadászjegy nélküli vadászás által elkövetett jövedéki kihágásban elmarasztalni annál kevésbé lehetett: mert D. Gábor erdőgondnok vallomása szerint panaszost megbizta, hogy az ő vadászterületén felügyeljen s kétszövé vadász fegyverével vadóri szolgálatot teljesítsen és így panaszosnak D. Gábor vadászterületén teljesített ama bejárása feltétlenül vadászásnak nem minősíthető.

Hasznos tudnivalók

Tavaszi a méhesben.

Miképen a méhek munkássága a méhlegelő szaporodásával egyre nagyobb tért nyer, azonképen a méhészt dolga is meggyűlik. A legtöbb vidéken már jelentékeny virág kínálkozik a méheknek, mert nyílnak a gyümölcsfák, élükön a mandulafa és a többi csontárfélék, továbbá az alma- és a körtefa, a ribizke, pöszméte és igen sok erdei és utsalí fa és bokor, a különféle juhar, nyárf, kórisfa, a nyír- és a szilfa, továbbá a som és a kőkeny, számos vadvirág: a pongyola pitypang, a mocsári gölyahír, a repce stb.

A szükségből való etetésre tehát most már nincs

szükség, kivéve az ország zordabb részeit, ahol még ki nem tavaszodott.

Ha az idő engedi s a langyos időjárás mellett a méhek felébredtek és tömegesebben járnak ki, szükséges, hogy a gazda is megvizsgálja kasait, hogy azok hogy telelték ki. Felemeli a kasokat s az elhalt bogarakat és léptörmelékét, melylyel a méz fedve volt, lesőprögeti. Ha pedig az idő annyira haladt, hogy a méhek dolgoznak és hordanak, miután a takarításra a méhek is utalva vannak, a letakarított szemetet mindennap estefelé addig takarítjuk ki, míg ennek csak szüksége mutatkozik.

A langyos tavaszi időjárás mellett a méhek már márczius második felében sokszor elég nagy erővel dolgoznak. Ilyen időjárás mellett elég gyakran megtörténik, hogy már április végen vagy május első napjaiban raja van a méhesgazdának.

A méhek szaporodását vagyis a rajzást nagyon befolyásolja a tavaszi időjárás. Ha enyhe idő jár akkor, mikor a rekettye, fűzf és repce virágzik, mint amelyeknek virágain sok himpor van, s mely tudvalevőleg elégségnek szolgál a fiasításnak, biztosak lehetünk, hogy méheink jól fognak eresztetni. Abban az időszakban az anyaméh, a királyné nagyon sokat képes szaporítani, (petét lerakni) csak legyen a méheknek honnét hordani élelmet számukra.

A parasztkasokból szokott az anyaméh legtöbb rajt eresztetni. De a gazda ne örüljön többnek, mint kettőnek. Ha két rajt eresztett, az anyakas rendszerint nagyon elgyengül, sőt még azon a nyáron, rendszerint augusztusra, végelgyengülésben, vagy innét eredő anyatlanságban elpusztul.

Ha a kas anyátlan, akkor úgy tehetünk, hogy öreg kasokból vágunk ki egy petés anyaházat és az anyátlan raj lépe közé illesztjük, melyet az anyátlan kas azután felnevel és kikölti az anyát. Méhészt. (F. U.)

A mezeti gazdálkodásnak jelképes madara a kakuk. Azt tartják felőle, hogy minél hamarabb megszólal, annál biztosabban elpusztul a vetésben és gyümölcsösben a kárttevő rovar s minél inkább késik a kakuk-szó, annál több kárt tesz a féreg. A kakuk az erdőre és gyümölcsfára káros rovarokat erősen pusztítja, azért nagyon hasznos madár, sőt annak is megvan a maga hasznossága, hogy tojásait más madár fészkebe tojja. Az erős kakukfiak már annyi hernyót és rovarot követelnek mostoha anyjuktól, hogy ez alig győzi e falánk madarat eléggé táplálni. Kedves csemegeje a kakuknak a szőrös és nagyon kártékony bucsujáró hernyó. A lengyel hitrege szerint életfönn tartó istenük, Zynd, májusban kakukká változott, hogy kegyeltjeinek megjósolja, meddig fognak élni. A lengyelektől eredt tehát a néphit, hogy a kakuk tavaszkor megjósolja annak, a ki kérdi tőle, hogy meddig él! Ilyenkor boldog-boldogtalan kérdezteti tőle:

— Kukucska, hány esztendeig élek?

Ahányszor kakukot kiált aztan a madár, annyi

évet hisz el a babonás ember. A háládatlanabb, az ugyan azt mondja, hogy ha a kérdésre tiznél több kakukkal felel a madár, akkor bolond, ha pedig egyáltalán nem ad feleletet, akkor, úgy mondják, bűvös ágon ül.

Bármennyire szerettek is incselkedni a régiék a kakukkal, nem ritkán a rossz szellemmel is összeköttetésbe hozták, sőt magával az ördöggel léptették szövetségére. Micsoda azonban a kakuk rossz híre a bagoly, különösen a kuvik rossz híréhez képest! Rémes hangja és ijesztő tekintete okozza ezt, üldözik is a bagolylyal együtt kérlelhetetlenül és sok helyütt, még ma is akadnak olyan lelketlen emberek, a kik elfogják és kiszögezik szegényt a kapura, mert azt hiszik, hogy a kiszögezett bagoly a jószágtól távol tartja a boszorkányt. A bagoly nem ad okot reá, hogy uton-utfélen üldözzék. Legkedvesebb eledele a patkány s az egér; nagy szeretettel fogdossa össze az éjjeli lepkét és bogarat s különösen fészkelés idején nagyon sokat vadászik. Egy fészekben, a melyben két

Olvasóink névjegyzéke.

(Folytatás.)

Sopron megye: 17.

1. Horváth János	Iván
2. Ziegelhoffer Kálmán	Uj-Kér
3. Kolos István	Nyék
4. Kirkovics János	Nagymarton
5. Horváth Adolf	Malomháza
6. Leinvetter Márton	Langató
7. Kajtár János	Cséri major
8. Szabó József	Iván
9. Haller József	Ságikút
10. Sztrhárszky János	Agfalva
11. Horváth Károly	Csáford
12. Schmidt Ferencz	Márczfalva
13. Pilnik András	Savanyukút
14. Hannibal Jenő	Hársfalu
15. Licskay Sándor	Kismarton
16. Kendöl József	Császárfalva
17. Ruisz Ferencz	Lánszér

Szabolcs megye: 1.

2. Aranyi Mihály Nyir-Bátor

Szatmár megye: 13.

1. Szmetán Mihály	Feketepatak
2. Nagy Mihály	Jeder
3. Bereczky Miklós	Szatmár-Németi
4. Maár János	Alsó Ferenczely
5. Berindán Vilmos	Felső Homoród
6. Csáky Bálint	Kővár-Hosszúfalva
7. Dudás Ferencz	Szatmár
8. Kriszt György	Kapnik
9. Czettele Frigyes	Felső-Bánya
10. Ur Zsigmond	Sárerdő
11. Kürthy Rezső	Nagy-Somkút
12. Bakk Imre	Misztótfalu
13. Kovácsóczy László	Király-Daróc

fiatal bagoly tanyázik, néha egész szakajtóra való egeret találhat az ember, a mit az öregek fiaiknak összefogdostak. Brehm szerint oly szent madárnak kellene tartanunk a baglyot, a milyennek az egyiptomiak az ibiszt tartották.

Régi hagyomány szerint a tatár Dsingiszkán vesztett csata után romok közé menekült az üldözö ellenség elől. A rom tetején fátyolos bagoly ült. Mikor az üldözök meglátták a rémes madarat, tovább mentek, mert nem gondolták, hogy bagolytanyán ember lapangjon. A tatárok ezóta nagy tiszteletben tartják Dsingiszkán megmetőjét, a fátyolos baglyot.

Boldogulásunk ellen való vétek lenne, meg nem szivlelni az intő szót, a mely arra kér, hogy védjük és oltalmazzuk szövetségeseinket, a madarakat. Beszéljünk gyermekeinknek a madarak ideális életéről, arról, hogy segítségük nélkül nem terem meg a gyümölcs s nem reng kalász a rónán. A szülői jó tanácssal öntsük szívükbe a madarak kedvelését, értelessük meg velük a madárdalt és ne engedjük a nép lelkét a félelmetes babonák sulya alatt még tovább is sinylődni.

Krenedits Ferenc.

Szeben megye: 6.

1. Henrich Viktor	Talmács
2. Dr. Goldfinger Izidor	Szászsebes
3. Baiersdorf Richárd	Szászsebes
4. Horváth József	Bisztra
5. Erős György	Bisztra
6. Muntyu János	Szászsebes

Szepes megye: 4.

1. Domián László	Lőcse
2. Palovszky József	Lőcse
3. Jedinák András	Svedlér
4. Misuta István	Kluknó

Szilágy megye: 5.

1. Kiss Gergely	Monó
2. Zsurkucz János	Márkaszek
3. Varga László	Szilágy-Nagyfalu
4. Fekete András	Szilágy-Nagyfalu
5. Kovács György	Szilágy-Somlyó

Szolnok Doboka megye: 2.

1. Sütő András	Klicz
2. Jablanovszky József	Magyar-Lápos

Különfelek.

A cseléd bosszuja. Katrák Mária cseléd borzasztó módon állott boszut gazdáján, aki felmondotta neki a szolgálatot s így elszakította kedvesétől. A faluba ugyanis másutt nem akarták szolgálatba fogadni. Az eset a következő: Folyó hó 15-én délután Gajdos János jakubkói erdőőr és családja együtt ebédeltek. A leves és hus után tésztát ettek, melynek nagyon különösen volt az ize. Gajdosné behívta a cselédet, Katrák Máriát s kérdezte, mitől romlott meg a tészta?

Nincs anáak temmi baja, — felelte a leány, talán kissé megégett.

Ebéd után az erdőőr rosszul lett s a földet rágtá kinjában. Felesége és 18 éves fia rémülten siettek, hogy baján valamikép segítsenek, de mielőtt a beadott különféle orvosságoktól kissé magához tért volna, hitvese és gyermeke karjaiban rövid idő alatt meghalt. Kis idő múlva az asszony is, a fiu is, fejfájást, görcsöket kaptak. majd mind a kettő elkékült arccal, tajtékozó szájjal, szörnyen kinlódva, a földön terült el s a szomszédok rémülése közben iszonyu kinok között kiszenvedtek. Mire az orvos megérkezett, három halottat talált egyszerre. A hirtelen beállott halál nyilvánvalóvá tette, hogy gyilkos kéznek áldozata lett a három szerencsétlen s az orvos, a közben megérkezett csendőrökkel megindította a vizsgálatot. Midőn az ételeket megvizsgálta, kiderült hogy a tésztába nagymennyiségű strgchnin-méreg van keverve. Ezzel a borzasztó méreggel irtotta ki a családot Katrák Mária cseléd. A méregkeverőt az ügyészégi fogházba szállították.

Királyok kincsei. Egy angol lap érdekes dolgokat ír a királyok kincseiről: A windsori kastély két szobájában vannak az angol király arany- és ezüst-edényei felhatalmozva. Értékük két millió font sterling. Egy 150 személynek való arany ebédservice 18 millió koronát ér. Egy arany páva, amelyen sok száz drágakő csillog, egy millió koronába került. A kincsek között van egy arany tigrisfej, sok tál, asztalka, palack és egyéb mindenféle edény. Rendkívül sok kehely is van, amelyek mindegyike egy kis vagyont reprezentál. A porcellán edényeket hat millió koronára becsülik. Egy sévresi dessertservice

pedig felér egy minister egész életén át való jövedelmével. A királyi korona ékszerei öt millió koronát érnek. A sahnak két kinese többet ér azonban az angol király összes kincseinél. Az egyik egy arany globus, amelyen a világ összes országai drágakövekkel, gyémánttal, rubinttal, safírral, smaragddal vannak kirakva. A földgömb állványa körül pedig rengeteg aranyérem van felhalmozva, amelyek mindegyike 600 koronát ér. Ezt a globust 22 millió koronára becsülik. Mellette egy üveg-szekrény áll, amely két láb hosszú, másfél láb széles és magas. Kétharmadrészben a legritkább gyöngyökkel van telve, amelyeket századok óta a legnagyobb gondossággal gyűjtenek. Ez a sahn két legértékesebb kincse. Van ezenkívül sok aranyedénye, gyémántja és mindeféle ékköve.

Az orosz cár tulajdonában is rendkívüli kincsek vannak. A koronája és a királyné kisebb koronája összesen 60 milliót érnek. A moszkvai Kremlben levő kincsek értéke oly nagy, hogy Anglia egy évi egész jövedelmével alig lehetne azokat megvenni, ha egyáltalán eladók volnának.

A szultán kincstára is telve van rendkívül értékes gyémántokkal, aranytalakkal, gyöngyökkel és nehéz aranyedényekkel.

Ar indiai rájá-k közt talán a barodai Gankwar a leggazdagabb, akinek a drága köveit 60 millióra becsülik. Többek között egy gyöngyökből és gyémántokból művésziességgel készített szőnyeg a tulajdona, amely 8 millió koronát ér.

Vérebek mint detektívek. Ez is amerikai gondolat. Eredetiség és praktikusság jellemzi. Bladensburgban, Ohio-állami egyik városában, kegyetlenül meggyilkolták Hess Sára asszonyt, egy köztisztviselőt való urnót. A gyilkosság főlháborította az egész lakosságot s a hatóság már csak ezért is elkövetett minden lehetőt, hogy a gyilkost kinyomozza és kézrekerítse. Hogy mentül hamarabb elérjék ezt a célt, nem rendőri tisztviselőkre, hanem két hatalmas vérebre bízta a kémiszolgálatot és az elfogatási parancs végrehajtását. A vérebekeket bevezették Hess asszony házába, megszagoltatták velük a hullát, elvezették a küszöbüg, ahol némi vérnyomok voltak észlelhetők, s ezzel a szabad nyomozás útjára indították a két állatot. A vérszag a legbiztosabb Ariadne-fonalnak bizonyult. Hosszas csavargás és tekervényes körutazás után a vérebek a Hess ur szomszédságában levő házhoz tértek vissza és a további nyomozás kétségtelemné tette, hogy csakugyan a szomszédház lakója követte el a gyilkosságot. Ez a detektív-rendszer gyorsnak, biztosnak és olcsónak bizonyult.

Államfők kedvenc fegyverei. A népek és nemzetek urai, akik érthető okoknál fogva bizonyos előszeretettel vannak a haderők iránt, egyuttal megszeretnek egy-egy fegyvermenet és ennek kezelését azután — amennyire ezt az országlás gondjai megengedik — többé-kevésbé tökélyre viszik. Így például Abdul Hamid szultán, igen kitűnő pisztolylövő, Miklós cár remekül kezeli a revolvért és magánál is hordja azt rendesen, Menelik négus karabélylyal szokott célba lőni és 50 lépésről majdnem mindig célpontot talál, az öreg Krüger még mindig a legjobbak közé tartozik a puska- és pisztoly-lövészek között, Lipót belga király egyike volt a legkitűnőbb vitörkezelőknek, a mi uralkodónk pedig a kardvívásban bizonyítja be fölényét. A francia köztársaság jelenlegi elnöke azonban, Loubet, nem hiába inkarnátus polgárember, de nem is tűnik ki a fegyversportok egyikében sem. Fiatalabb éveiben is csak a floborig emelkedett a passziója és annak idején vásári bókdekbán lövölközött üres tojásokra.

A madarak pusztulása. Louis Adrien Levat a Revue Scientifiqueben érdekes cikket közöl a madárvilág kiirtásáról. E közlemény szerint minden évben, egy tavasz leforgása alatt egy-egy francia város és falu környékén átlag nem kevesebb, mint ezeröt-száz madárfészket pusztítanak el. Ez körülbelül 6000 madár pusztulását jelenti, amelynek hat millió rovar kellett volna elpusztitania. 1860-ban egy küldeményt adtak fel Badenből Uj-Dél-Wales felé, amely száz kalitkából állott, amelyek mindegyike a legkülönbélebb fajú rovarrevő madarakat tartalmazta. Manapság lehetetlenség volna egy ilyen küldemény feladása, mert a madarak száma jóval megkevesbedett. Az erdőkben és a szántóföldeken mind ritkábban lehet hallani a dalos madárkák énekét és a mezőgazdaság, kertészet, bortermelés igen súlyosan érzi a rovarpusztító szárnyaso hiányát. Kiszámították, hogy vannak madarak, amelyek egy nyár alatt 200.000 rovar pusztítanak el, más madarak 600 kártékony rovar képesek egy nap alatt megölni. Egy rovarrevő madárfaj egy nap alatt 3200 buzakalászt és 1150 szőlőfürtöt képes megvédeni. Heraultban a rovarrevő madarak pusztítását évenként 100.000 hektoliter bor bánja. Franciaországnak igen sok bortermő vidéke ment már tönkre ugyanezért.

Egy leány kinszenvedései. A párisi orvosok körében nagy feltűnést kelt egy majdem hihetetlen pathológikus eset. Egy tizenhat éves leány öt év előtt igen sok varrótűt nyel el s most annyi idő múltán a testén mutatkoznak a tűk. Minduntalan kikiüt egy-egy tűhegy a bőrén s az orvosok már eddig 120 varrótűt távolítottak el úgy, hogy kihuzták, amint a bőrön átütött. A szegény leány azt mondja, hogy eddigelé sohasem voltak fájdalmai, most azonban iszonyuan.

Igy lőnek a katonák. Nedeczky Antal vácdukai gazdálkodó fiatal asszonyt hozott a házhoz. A mézes-hepek még el sem multak, ott kellett hagynia a feleségét s szolgálatba mennie a Peskóféle tanyára. Néhány napig csak elváltak így, da az asszony nem bírta és utána ment a férjének. Az asszony kíváncsian nézett szét az ura új lakásában s egy puskát vett észre a falon. Nedeczky levette s tréfálkozva emelte három lépésről a felesége homlokának:

— Így lőnek a katonák!

A kakas lecsapódott, a fegyver elsült s az asszony holtan bukott a földre. A szerencsétlen ember maga ment a váci csendőrségre jelentkezni.

Szerkesztői üzenetek.

Klés Salamon urnak. Bulzsed. Segélyért csak az állandóan kinevezett kincstári alkalmazottak folyamodhatnak s így ha azért napibéres folyamodnék, az erre fordított költség kidobott pénz lenne. **Rozek Antal** urnak. Csákány. A Magyar Erdész című folyóirat évi előfizetési díja 10 korona. **Schneller Lipót** urnak, Kis-Gyánt, A hiányzó 28-ik számot f. hó 20-án becses czime alatt ismét postára tettük.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradzky Emil.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő es. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósága Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönbben felszerelési cikkek szállítására

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGARI RUHÁK

a legujabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának. Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósága Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORÁZLETE.

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A RÉMONTÖIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPENZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészies kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.